

F O A E

pentru

MINTE, INIMA ŞI LITERATURA.

Nro. 9.

Dumineca 26. Februarie.

1839.

Suspini.

ДОМНЪЛЪ РЪДЯКТОР!

1.

ГРЕЛЕ БЕАКЪРІ НЕ'МПЪКАТЕ ШІ НЪОРОАСЕ,
Оаре вої вреці сз 'нчетаці,
А НЕ МАІ АДЪЧЕ ЗІЛЕ 'НТРІСТАЧОАСЕ
ЧЕЛОР ДЕ БІНЕ 'НЧЕТАЦІ?

2.

КАНД ПРИВЕСК Л' АМЕЛЕ ПАТИМІ КРЪНТЕ, ГРЕЛЕ,
ДА ПЪХАРЪА ЧЕА АМАР,
ЧЕ МЪАŞ ХЪРЪЗІТ ПЪРІНЦІІ 'Н МЪАТЕ ЖАЛЕ
ВЪ СЪСПІН; ШІ НЪ 'НЪЗДАР.

3.

СОДРТ'АМІ ЧЕБАШ АЛІНАТ' О ВЪЗ Ш' АКЪМА
СІМЦ Ч' ОДАТЪ М' АПЪСА.
МЪНА ЧЕА ДЕ ФЕР А ВРЕМІІ 'НЧЕАТЪ; НЪМА
ТЪ СЪСПІН ДЕ МАІ АЪСА.

Г. Б—Ц.

(Композе де прілежъла продакціей ам ліме-
те романескъ а драмеї: Ініміале мъл-
цъ мѣтоаръ; ам Брашов ла 26. Дек. в. в.
анъа 1838.)

АН ФОА ПЕНТРУŞ МІНТЕ, ІНІМЪ ШІ ЛІ-
ТЕРАТЪРЪ ДІН АНЪА КЪРЪЗТОРІЪ Нр. 5. ЧІ-
ТЕСКЪ ШІ АРТИКЪЛА „ІЪГАРЕ КЪТРЪ ЛІТЕРАТО-
РІІ РОМЪНЕЩІ“ ДЕ Д. МЕЛЕТІЕ ДРЪГІЧІ СЪРІС.
АН АЧЕГТ АРТИКЪЛА АРАТЪ ДОМНЪЛА ДРЪГІЧ
КАТ ДЕ ТАРЕ САЪ ТЪРЪЗРАТ ВЪЗЖНА АН
ФЪРЪМСЕЦАРЪ ФІРЪСКЪ А ЛІМБЕІ НОАСТРЕ ПРІН
КЪВІНТЕ СТРЕІНЕ, МАІ АЛЕС СЛЪВЕНЕЩІ ВЪ-
ТЪМАТЪ. СЪ ПЛЪНЪЕ ТАРЕ, КЪМ КЪ РОМЪ-
НІІ НОСТРІ ДІН РОМЪНІА, МОЛДОВА, ШІ ДЕ
АЛТЕ (ДОАРЪ МАІ БІНЕ АР ФІ ДІН АЛТЕ) ПЪРЦІ,
АНДЕПЪРТАЦІ ФІІНА ДЕ НЪМЪРІ СЛЪВЕНЕЩІ,
НЪ СЧІЪ ЧЕ ВЪТЪМАРЕ АДЪК АЧЕЛОРА, КАРІІ
СЪНТ АМПРЕЖЪРАЦІ, КЪ СЪРЕІ ПРІН НЕЧЕР-
НІРЪ (МАІ БІНЕ ДОАРЪ АР ФІ ЗІС ЧЕРНІРЪ)
КЪВІНТЕЛОР СТРЕІНЕ. ЗІЧЕ КЪ СЪРЕІІ ЧЕТЕСК
ФОІЛЕ НОАСТРЕ НЪМАІ КА СЪШІ БАТЪ ЖОК ДЕ
ЛІТЕРАТЪРА НОАСТРЪ. — Не Şрмъ зіче къ
пЪТЕМ МАІ ТОТ КЪВЪНТЪЛА СТРЕІН, ЧЕА А-
ВЕМ АН ЛІМБА НОАСТРЪ, ПРІН АЛТ РАДІКАА,
ШІ КІАР РОМЪНЕСК АЛ АНГЕМНА; СЪ МІРЪ
ФОАРТЕ ТАРЕ ДЕ РОМЪНІІ, КАРІІ СЪНТ ДІН
ПРЕЖЪРЪЛА ДЪМНІЕІСАЛЕ, АДЕКЪ ДІН БЪНАТ КЪ
НЕ АНГЪ ТОАТЪ АНАЛТА АНВЪЦЪТЪРА СА,
ПЪКЪТЪСЕК АСЪПРА КЪРЪЦЕНІЕІ ЛІМБЕІ РОМА-

неці, саж маї віне а анцелѣце, кз нз шіѣ віне скріа, антревѣицинд кзвінте слзвѣне. — Дзфзімарѣ Сярбілор се вѣде Домнѣлѣ Иѣтор ашї фаче анчепѣтѣл сзѣ дела нзмеле нострѣ национал, кзчї Романїї нз багз ан сѣмз а фі рздзчина кзвжнтѣлѣ Рѣмжн, ан Роман, оцѣт, шї піатрѣ акрз!!

Департе сз фіе дела міне кзвѣтѣл а мз прїнде кз Домнѣл Дрзгїч ан Фїлолоцїе, саж ан деаѣчерѣ кзвїнтелор дїн челе словенецї, кзчї нз кам шїѣ славенѣце, саж де а гандї се батзм пре Д. Иѣтор каре амї есте дїн персоанз кзноскѣт, шї акрїа анвзпзїатз ржвнз де тоатз лаѣда є вреднїкз; нзмаї врѣѣ сз дрзт Домнїей сале, фїїнд кз шї єѣ скріѣ кжнд шї кжнд кжте ѣн Артїкѣлѣц, шї антревѣицинд кзвїнте, каре се пар Д. лѣї слзвѣне, ачєл нз о. фак кз нз шїѣ че нзвжнт антревѣицез, чї пентрѣ кз 1) нам анкзтро; 2) пентрѣ кз ачєстѣ сжнт кзвїнте кзноскѣте, шї де тоцї Романїї антревѣицате, саж кжм зїчєм цївїтате доната, 3) пентрѣ кз маї віне сѣнз ла ѣрѣке, декжт скїмосїтѣрїле Д. лѣї челе нозз. Пентрѣ ачєл Домнѣл мїєѣ, маї де че те сѣпзра пе ачєл, карїї сжнт дїн прежѣрѣл Домнїейтале, дѣкз скріѣ д. ншїї кз славенїсмѣрї, скріє дѣл кз латїнїсмѣрї саж кз мономаїнїсмѣрї, врєкжм анчєпѣсєрз чєї маї мѣлцї ан Бзчат а скріа, шї зї кз аї скріє кїар ромзнїѣце — ансз сз мѣрѣцєт дѣ ржндѣ, саж де ѣрзѣ жжм лцї плаче, шї се вєдєм де чєлє че те тѣрѣрз аша тарє.

Дє вѣнз сѣмз дѣта те аї глачєвїт ан врєо кзфєнѣ кз врїєн Сжрє нєтѣржнє, карє анкз аѣ врѣт тот че вѣдє сз фіє Сжрє, ка шї дѣта тот че вєзї сз фіє Роман, саж

маї віне Роман. — Домнѣл мїєѣ, фѣцї де аша оамєнї, кз нз вєї єшї ла кале кз єї нїчї одатз. Дасзї сз рждз де проаѣкѣтѣрїле нострє лїтераре кжт лє плаче, кз вззжнд кз ншї аксѣлатз нїмє, єї де сїне вор анчєта, анзѣдар вєї кжнта сѣрдѣлѣї фавѣла. Іа ласз дѣта фєчорандрїї ачєїа, карїї аша те сѣпзрз, шї конверсѣзз кжте кз ѣн Сжрє анцєлєпт, кзрѣл лї єсте драг адеврѣл, шї капѣл лї єсте кзрат де тоате Прежѣдєцєлє, дзї Фоїлє нострє се лє чєтѣскз, шї вєї вєдѣ кз нз се ва ваджорї де джнєлє. — Кжмкз кзвїнтєлє слзвенецї, пентрѣ карє маї тарє те сѣперї, сар пѣтѣ скїмєа кз алтє кїар шї радїкалє ромзнєцї, мз кам андоєск, кзчї нз вор авѣ ачєл ансємнаре. П. В. Кзвжнтѣл П а г ѣ б а єсте кз віне дела славенєскѣл п о г ѣ р і т і, шї погѣвїтє кжт єѣ анцєлєг ансємнѣкз ромзнїѣце а се пѣрѣдєрє кжм шї дѣмта маї анжос ансзмнашї; сз зїчєм дарз ан лок де пагѣбєз, пѣрѣдє, ансамнз ансз пѣрѣрѣ, че врѣї сз зїчї прїн пагѣбєз? нїчї декжт, кзчї пагѣба єсте єфєктѣл Пѣрѣрїї, адєкз пентрѣ кз аї пїєрдѣт чєва, аї пагѣбєз. — Иѣ доарѣ вєї зїчє, сз о нзмїм Д а м н ѣ, фїїнд кз пагѣба нз о поцї рѣѣда кзчї є славенѣскз, шї Пѣрѣрѣ кжм вєзѣшї нз сз потрївѣцє, апої атѣнча анкзтро се о лѣзм Домнѣлє? кжтз че кале спїноасз авєм. де ачєстѣ цїаш пѣтѣ адѣче шї маї мѣлатє, ансз нз ам врѣмє, ба нїчї скрїѣл нз? мї єсте ачєла. — Вѣ сжнт анвїнс, кжм кз, де шї те ладзї дѣта кз поцї тот кзвжнтѣл ромжнї, кжнд іаї кондрїл ан мжнз стаї ан дрѣм шї те гжндєцї, кз че сз те слзгзрєцї, саж шєрбєцї; дєцї маї плачє аша. — Іарз кжтѣї пентрѣ нзмєлє Роман, нз те маї сѣпзра нїмїка, кзноаскзнє Сжрє

ВІІ ДЕ РОМАНІ, РОМАНІ, САВ РЪМАНІ, НЪ
НЕ СТРИКЪ НИЧІ ЪН ПІК, ДЕСПРЕ АЧЕСТЪ САВ
ВОРБИТ ДЕСТЪЛА, БА АНКЪ ПРЪМЪЛАТ ДЕ МЪЛАЦІ
ВЪРБАЦІ ПРОКОПСЦІ, ШІ АІЧА НЪМАІ АРЕ ЛОК.
СЪ НЕ КЪНОАЩЕМ НОІ КЪ СЪНТЕМ САВЕЪЦІ,
ШІ НЕПЪТИНЧІОШІ ШІ СЪ КЪЪТЪМ СЪ АЪМИ-
НЪМ РОМАНІІ, КЪЧІ ДЕ АР ФІ РОМАНІ,
НЪ АЕ БА ФІ ДЕ ЛІПСЪ АЪМИНАРЪ. ЧЕ ЦІ СЪ
ПАРЕ ДОМЪЛА МІЪ, ЄСТЕ РОМАНЪЛА ДІН ПІ-
РОДА НЪМ КЪ ЧІЕРО, САВ КЪ ІЪЛІЪСЪ ЧЕСАР?
ВЕЗІ ФРАТЕ ШІ СЪРВЕІ ЗІК ЧЕСАР, ШІ ЧЕ АН-
СЪМНЪТЪЗЪ ЦІ, ОАРЕ АЪАТАЪ ЛАТИНІ ДЕЛА
СЪРВЕІ, САВ СЪРВЕІ ДЕЛА ЛАТИНІ АЧЕСТ КЪ-
ВАНТ. —?

МАІ ДЕПАРТЕ ЗІЧЕ А. АЪКТОР, КЪМКЪ
КА СЪ ПОАТЪ НЪМАІ ЧЕБА ФОЛОСІ АЪЛАЧЕЛЪІ
СЪЪ НЪМ РОМАНЕСК, НЪ АЪ АНЪТЪРЪІАТ ШІ
ПЪНЪ ЛА СКРІЕРЪ ЪНЪІ ВОРЪАРІЪ ДЕ КЪВІНТЕ
СТРЕІНЕ КОМПЛЕТ (СЪ ВЪДЕ КЪ А-ЛЪІ АРЕ
АН АЪКРАРЕ ЪН АША ВОРЪАРІЪ, ШІ АЛ ВАДА
КЪТ МАІ КЪРЪНА ЛА АЪМІНЪ) ЧЕЛЕ МАІ АН-
ТРЕВЪІНЦАТЕ КЪВІНТЕ СТРЕІНЕ АЛЕ АНЪЕМНА,
ШІ ПРІН АЛТЕ КІАР РЪДЪЧІНАЛЕ, ДЕ КЪМБА
НЪ БА ПЪКЪТЪІ (НИЧІ ДЕ КЪМ ДОМЪЛАЕ КЪЧІ
ГРЕШЪЛА АНКЪ НЪ Є ПЪКАТ) КЪВІНТЕ РОМЪ-
НЕЦІ АЛЕ АНЪЕМНА. — АПОІ ІАРЪШ СЕ ВАІТЪ
КЪ КЪ АЧАСТА НЪ БА ПЪЗЧА АНЪЛЪКЪРАЦІ-
ЛОР СЪВЪЪНІ, КАРІІ ЛІМЕА СЪВЪЪНЪЗЪ ЗІК А
ФІ МАІ ВЪКЕ ПЕ АЪМЕ, СЕ ПЪНЪЕ АСЪПРА
ПРОФЕСОРЪЛЪІ ДАНКОВСКИ, КЪЧІ ЗІЧЕ, КЪМ
КЪ ФЕНІЧІІ ШІ ГРЕЧІІ АЪ ФОСТ БОЪЕМІ, ШІ
АСЪПРА ПРОФЕСОРЪЛЪІ ХОРВАТ, КЪЧІ ЗІЧЕ, КЪМ
КЪ АДАМ АР ФІ ФОСТ ЪНГЪР. — ТРЪНКА,
ФЛЪНКА! ДОМЪЛАЕ! ФІ АНКРЕДІНАЦАТ, МАЪЗР
КЪ ТРЕВЪЕ СЪЦІ ЛАЪА РЪВНА ДЕ ШІ ЄСТЕ
АНКЪ КРЪДЪ, КЪМ КЪ КЪ АЧАСТА НЪ АІ ФО-
ЛОСІТ НЪМЪЛАІ РОМАНЕСК НІМІКА; ІАРЪ ДЕ
АІ ГЪНА СЪ АШЕЗІ ЪН ВОРЪАРІЪ ДЕ КЪВІНТЕ
СТРЕІНЕ, ДТА ФЪ ВІНЕ, ШІ НЕ АЪ О РЪ-
ДЪЧІНЪ МАІ КЪРАТЪ, ШІ О ЄТИМОЛОЦІЕ МАІ

ВЪНЪ, КЪ АЛТ ФЕЛІЪ ЗЪЪ НЪ ТЕ БОМ КРЪ-
ДЕ. ІАРЪ КЪТЪІ ПЕНТРЪ СЪВЪЪНІІ ЧЕІ АН-
ФЪЛЪКЪРАЦІ, КАРІІ ФАК ЛІМЕА СЪВЪЪНЪЗЪ МАІ
ВЪКЕ, НЪ АВЪ НИЧІ О СЪПЪРАРЕ, КЪЧІ НЪ
АЧАСТА НЪ НЕ СТРИКЪ НОАЪ АЪМНЪЛОР НИЧІ
КЪТЪІ НЪГРЪ СЪВЕТ ЪНГІЕ. ДАСЕ ШІ ПРЕ ПРО-
ФЕСОРЪЛА ДАНКОВСКИ СЪ ЗІКЪ ЧЕІ ПЛАЧЕ, НЪ-
МАІ СЪЪНЕМІ ТЕ РОГ ЧІНЕ СЪНТ СЪВЪЪНІІ
АЧЕА, ПЪ КАРЕ ДТА АША ТАРЕ ТЕ МЪНІІ?
КЪЧІ ЄЪ КЪНОСК ПОПОРЪЛА СЪЛАВ, ІАРЪ СЪВ-
ЪНЪЗЪ; АНСЪ ЦІЪ КЪ ЄСТЕ О ЛІМЕЪ МОАРЪТЪ
КА ШІ ЧЪ ЛАТИНЪСКЪ, ШІ АЧЕА О НЪМЕСК
АНЪВЪЦАЦІІ СЪВЪЪНЪ. КЪ АЪАТА МАІ ПЪЦІН
АІ ПРІЧІНЪ АТЕ СЪПЪРА ПЕ ДОМ. ПРОФЕСОР
ХОРВАТ, АЪКЪ АЪ ЗІС АН ГЪМЪЗ, КЪМ КЪ
АДАМ АЪ ФОСТ ЪНГЪР. ВЕЗІ ЪНЪЛА ЗІЧЕ ЪН-
ГЪР АЛЪЛА СЪЛАВ, ДАР ЦІ ДМТА ЧІНЕ АЪ
ФОСТ АДАМ, ШІ ЧЕ ВРЪ СЕ ЗІКЪ АЧЕА? ФІЕ
ЧЕБА ФІ, НОІ ЦІМ КЪ НЪ АЪ ФОСТ НИЧІ РО-
МАН, ШІ ПЕНТРЪ АЧЕА НЪ НЕ АНТЕРЕСЪКЪЗЪ.

МАІ АНЪОС СТРИЪЗЪ ДОМ. АЪТОР КА ШІ
ЪН ДІКТАТОР. „ДРЕПТ АЧЕА ЄЪ АІЧІ ВОІЪ СЕ
АНЪЕМНЕЪ НЪМАІ АЧЕЛЪ КЪВІНТЕ, КАРЕ АН-
СЪШІ ФІРЪ СЪНЪТОАСЪ, МЪ АНЪАЦЪ А ФІ
СТРЕІНЕ АПОІ АНЪЪПЕ КЪ КЪВЪАНЪЛА СЪФІН-
ЦІТ, ШІ ТОКЪНЪЩЕ ІЧІ КОЛЪ ЧЕІ ВІНЕ АН
КАП, ЗІКЪНА КЪ СЪФІНЦІТ ІЕ СЪЛАВЕНІТ ДІН
СЪНТ. ДОМЪЛАЕ! КЪМКЪ КЪВЪАНЪЛА СЪФІН-
ЦІТ ВІНЕ ДЕЛА СЪФАНТ НЪ ЄРА ЛІПСЪ СЪ НЕ
СЪНІ, АНСЪ ДЕ ЄСТЕ СЪВЪЕНІТ, ДТА НЕ
АРАТЪ КЪМ САВ СЪВЪЕНІТ, ШІ КЪМ СЕ ЗІ-
ЧЕМ СЪФІНЦІТ, КА СЪ НЪ ПЪТЪ А СЪЛА-
ВЪНЪ? ОАРЕ СЪФЪТІ СЪЛАВЕНЕСК НЪ ВІНЕ ДЕЛА
sanctus, ЦІ АПОІ ДЕ ЧЕ КАЪЦІ ДТА СЪЛА-
ВОНІСЪРІЛЕ, ЪНДЕ НЪ СЪНТ? БА ВЕІ ЗІЧЕ
ДТА КА СОЛАРІЧ КЪ sanctus ВІНЕ ДЕЛА СЪФЪ-
ТІ, АПОІ АЪЪНЧА АР ТРЕВЪІ СЪ СКРІЪ О ДІ-
СЕРТАЦІЕ, ШІ СЪЦІ АРЪТ КЪМКЪ ЛАТИНІІ
СЪНТ МАІ ВЪТЪНІ ДІКЪТ СЪЛАВІІ, АНСЪ
ФІІНА КЪ НЪ АМ ВРЪМЕ А ЪМЕЛА АЪПЪ ДЕ

ачеаѣ, те роґ сз четеѣи чеа пѣцин мз-кар Діалогѣа Пзринтелеѣи Маіор Ѣнкѣи ші Непотѣ кзчѣ аколо веѣ гзсѣ чеѣа, саз маѣ бѣне арѣнкз о прѣвѣре сзрззтоагз песте історіа Ѣніверсалз беке ші а оменѣреѣ (Der Menschheit). Окжрмѣреѣ нѣ ансемнѣзз а андрепта, чѣ а пѣрта лѣкрѣа бѣне, ші пентрѣ ачеа ан лок де окжрмѣре, рзѣ веѣ зѣче андрептаре. Сіліт нѣ ансемнѣзз анвѣнс, кзчѣ еѣ пот пз чѣнеѣа сілі фзрз ал анвѣне, сіліт есте маѣ пѣцин деѣжт анвѣнс, сіліт есте соactus, іарз анвѣнс victus, апоѣ, веѣи ші дта кз соactus, ші victus нѣі тот ѣна. Да Пріатен зѣчѣ сзѣ зѣчем кіар ромжнѣше Амѣк, ансз еѣ зѣк кз амѣкѣа есте латѣнѣше, іар нѣ ромжнѣше анкз кіар. Кѣм се фачеѣ дарз пріатенѣа ромжнѣше, фїїнд кз Амѣкѣа нѣа пѣтем коколоша, сз ведеѣ дѣкз есте сжрбек, кзчѣ слаѣенек нѣ крѣа а фѣ, че ансемнѣзз? мѣе амѣ паре кз пріатенѣ ар венѣ дела сжрбекѣ Пріателѣ ші пріателѣ атжта врѣ сз зѣкз, кѣт ромжнѣше кѣскрѣ, дѣнд дарз кѣвжнтѣаѣ пріатен дѣпз сфатѣа дмтале ансзмарѣ чеа рззчѣналз, ар треѣѣ сзѣ зѣчем кѣскрѣ, ансз кѣскрѣ не треѣе пентрѣ алтз ансемнаре, амѣкѣ есте латѣнѣше; воіторѣа нѣ се ловѣше нѣчѣ кѣт, зѣ дарз домнѣле Пріатенѣ ромжнѣше? Нѣс rhodus, нѣс salta. Вѣ те аш сфзтѣ се рзжнѣ ла Пріатен, антреѣѣнѣнда деѣѣ плаче ші Амѣк ші дѣкз те нзкзжѣек сжрѣѣі, зѣкѣнд кз Пріатенѣа ар фѣ алор, дта нзкзжѣеѣ ші маѣ таре, зѣ кз Пріатенѣа есте кѣвжнт адеѣзрат ші кіар ромжнѣек, дела Прѣ ал Тзѣ ан пѣзралѣ Прѣ аѣ Тзѣ ші де аѣа Прѣтен прѣн контраѣѣе, ші веѣ веѣѣ кз ва тзѣа сжрѣв непѣтѣнд аѣї арзта контра-

рѣа. — Да Копіа зѣчѣ сзѣ зѣчем Прѣнѣ да нѣ не снѣнѣ пентрѣ че? Ноѣ аѣ вом зѣче ші Прѣнк, ші Копіа, сз дзѣ нѣмаѣ ла амѣндѣоз сѣнонѣме еѣімологѣа са. — веѣі дарз домнѣа мѣѣ! кз де мѣар фѣ скопѣа а скрѣа о дісертаѣа деспре еѣімологѣа кѣвѣнтелор, кѣре дтале сз вѣа а фѣ стрѣене, сар пѣтеа деѣѣче маѣ бѣне деѣкѣт а дтале.

Вѣ бѣне шѣѣ кѣм анчепѣрз ромжнѣі дѣн Дѣра Ѣнгѣрѣекз ші дѣн бѣзнат анѣнте де врео кѣѣѣа анѣ а латѣнѣза, де зѣѣ амѣвѣнѣ грѣѣз а чѣтѣ; мѣаѣї сѣнт ші асѣззѣ, кѣрѣі ан кзѣтарѣ слаѣонѣсмѣрѣлор, ші ан антреѣѣнѣцарѣ латѣнѣсмѣаѣі пѣн тоатз істеѣімѣ са, ла ачаѣта Шкоалз сѣ вѣде кз ші дта аѣ ѣмѣлат. Вѣ нѣ мз пот дѣѣѣа мѣра де дмта кѣ че логѣкз пофѣеѣ сз зѣчем ноѣ Пріатенѣаѣі, Амѣк, Зѣгравѣаѣі Піктор, нзѣѣѣдеѣ спѣранѣѣе, чѣнѣтеѣ оѣор; ан лок де глас тон, ш а: адеѣкз ан лок де слаѣенѣше (кзчѣ дмта фїїнд бѣн слаѣѣнѣн ѣї се вѣа ачѣѣѣ кѣвѣнѣте слаѣенѣѣі, саз ѣї аѣ снѣс сжрѣѣа ачѣаа, кѣре атжта те сѣпзрз) латѣнѣше; ші іарзш дѣн потрѣвз лапѣзѣ чѣле лзѣтѣнеѣі кѣре де маѣ мѣаѣї аѣсторѣ сѣнт антреѣѣнѣцате прѣкѣм есте Ѣніверсѣа, Граѣѣтатѣ, веѣрѣмарѣ, Імаѣнаѣа, неаргѣментат ш. а. ші іаѣ алтеле де дмта фазрѣте ші врѣї сз не анѣеѣі ші пре ноѣ а фаче аша лѣкрѣ почѣт. Домнѣле, нѣ фаче аша кѣре ѣї логѣка! Іарз маѣ прѣѣрмѣ домнѣле dato non concessio а фѣ кѣвѣнтеле ачѣѣѣ тоате слаѣенѣѣі, оаре сѣнт іале пентрѣ ачеа ші стрѣене? Се лѣзѣм еѣсемпѣлз дела ноѣ оаменѣі. Дта ка іѣрѣіѣ бѣне ѣї кз дѣкз бѣне ѣн нѣѣѣц ан Ѣнгѣрѣа, ші кзпзтз іus indigenatus нѣѣѣѣ нѣмаѣ есте нѣѣѣѣ чѣ Ѣнгѣр, саз маѣ бѣне

нє є стрєйн. Цї єне кз ної тоці не нє-
мім ан ҃нгарїа ҃нг҃рї. Апої пентрџ че
кџвїнтеле, челе аџ шї аате нації кз ної,
сз ле зїчем стрєїне, дџкз ор кзпзтат
дрептџа четзцџен ла Нація ноатрџ. Зїтзте
ла ҃нглезї, шї ла нџмцї апої веї тзча!

(Ка ҃рма.)

Д И Т В Р Я Т Ъ Р Ъ.

Мџате а҃крџрї є҃не шї фоло҃їтоаре
с'аџ анчепџт шї с'аџ фзкџт антре рџ-
мжнї. Сїмтїментџа ансз ачела нџ се де-
щептасе анкз антре джншїї, адїкз де
а чїнстї прїн монџменте шї поменїрї пе
фзкзторїї лор де єїне. Ачест сїмтїмент
єсте кз адеврџт патриотїк: прїнтрџнсџа се
рекомандџ поменїреа єроїлор шї фзкзто-
рїлор де єїне патриєї, се андеамнз тїне-
рїї кзтрџ вїртџте, шї фаче а се наџе
антре тоці контїмпоранїї нобїла трџфїе
націоналз.

Плнз а не мїкшора шї дефзїма аації,
ної плнз маї де҃нззї не мїкшорам шї не
батжокорџам аншїне кз феаї҃рїмї де про-
вєрџї. Шї ачєстџа венїа пентрџ кз нџ а-
вєам нїчї цїїнцџ нїчї анкредїнцаре кз поа-
те єшї чева є҃н дїнтре ної.

Цєрїле ачєстєа аџ авџт шї єле ка тоа-
те чєлєлалте єроїї шї єврєації лор, ансз
аації зїтзрїї, нїменї нџ 'їа кџноскџт. Мо-
нџментеле, статџеле ардїкате ан чїнстєа
лор, Поєзїа сџспїнжнд шї анєврєвтжнд
де пе мормїнтеле лор, локџрїле, арџмџ-
рїле шї злїціле консфїнцїте нџмеаџї лор,
ачєстєа сжнт каре депрїндџ тїнерїмеа а се
міра де вїртџте, а о їмїта, шї о прєгз-

теџе ка сз'шї чїтеаскз шї сз анвєџе їсто-
рїа Патриєї ка єн патриот шї нџ ка єн
стрєїн.

Молдовенїї аџ анчепџт а дескїде дрџ-
мџа знор асєменеа фрџмоасе анчепџтџрї.
Д.Д. Нєгрџцї шї Когзанїчєанџа аџ антре-
прїнс о фаптџ патриотїкз, а да афарџ
оперїле вєстїцілор Прїнцї шї Аџторї рџ-
мжнї (молдав) Кантїмїр, ан лїмєа мол-
довенєаскз, Аџторї че лї чїнтєск націїле
вџропїї шї пе каре рџмжнїї маї нџї кџ-
ноџєа. Шї дїн тоате монџментеле че поате
ардїка чїне ва знџї Аџтор, чєл маї фрџ-
мос єсте аї адџна оперїле рџсїпїте шї не-
кџноскџте патриоцилор шї а'л фаче сз вїєзе,
кџм мерїтџ, ан їнїмїле ачєлора пентрџ
каре а скрїс єл.

Програма ҃рмзтоаре датџ афарџ де
Д.Д. Вдїторїї шї Традџкзторїї Кантїмїрї-
лор аратџ десволтат ачєстџ фрџмоасџ
антрепрїндєре, шї сжнтєм анкредїнцациї
кз нація рџмжнз ва сїмцї ачєстџ но-
бїлз трєвџнцџ де славз націоналз, шї
ва цї сз чїнстєаскз пе марєле лор Аџтор,
аџкжндџшї нџмєле шї оперєрїле ка нїџе
моаџе прецџїте ан пџмжнтџа лџї де на-
џєре, шї депџндџле пе мєсїле шї ан Бї-
блїотечєле пџблїчє шї партїколаре ка о по-
доабџ а нєамџлџї; ва цї адїкз а алєрга
спре антџмпїнарєа кєатџїєлєлор тїпарџлџї,
каре се фаче антр'єн кїп врєднїк де нџ-
мєле Аџторџлџї.

П Р О Г Р А М Ъ.

„Дакз Молдовенїї аџ Аџторї кз карїї
се пот фзлї ананїтєа вџропєї, нєгрєшїт
ачєстї Аџторї сжнт Кантїмїр татџа шї фїл.
Дїмїтрїє Кантїмїр, вєстїтџа Домн а Мол-
давїєї, сфєтнїкџа шї прїєтенџа лџї Пєтрџ
чєл марє, єсте кџноскџт, прїн скрїєрїєле

САЛЕ, ДЕ ТОАТЪ АЪМЕА ЧІВІЛІЗАТЪ. ІСТО-
 РІА АМПЪРЪЦІЕІ ОТОМЪНЕ С'АЪ ТРА-
 ДЪС МАІ АН ТОАТЕ АІМБЕЛЕ, ШІ С'АЪ ТІПЪ-
 РІТ АН МАІ МЪЛТЕ РЪНАЪРІ. ФІЛА СЪЪ АН-
 ТІОХ КАНТІМІР, СІАІТ ДЕ АМПРЕЖЪРЪРІ ДЕ
 А ШІ АЛЕМЕ О АЛТЪ ПАТРИЕ, ЕСТЕ ЧЕЛ АН-
 ТЪІЪ ПОЕТ САТІРІК А РОСІЕІ; ПРІН САТІ-
 РІА Е САЛЕ ЧЕЛЕ КЪ МЪЛТ АЪХ, ЕЛ С'АЪ
 ФЪКЪТ НЪ МАІ ПЪЦІН КЪНОСКЪТ ДЕКЪТ СТЪЗ-
 АЪЧІТЪА СЪЪ ПЪРІНТЕ, ШІ ШІ АЪ КЪЦІГАТ
 НЪМЕЛЕ ДЕ **Boileau** АЛ РЪШІЛОР. ДОІ ДІН
 ЧЕІ МАІ КЪНІ СКРІІТОРІ РЪСЕЦІ, ЖЪКОВЕКІ
 ШІ БАТІЪШКОФ 'А АЪ АЪДАТ АН ДЕСТЪАА
 ПЕНТЪРЪ КА СЪ МАІ ПЪТЕМ ЗІЧЕ ЧЕВА СПРЕ
 СТЪЗАЪЧІРЕА СА. КЪНА АНСЪ ТОАТЪ ВЪРОПА
 СЕ МІРЪ ДЕ АЧЕСТІ ДОІ ОАМЕНІ АНСЪМНАЦІ,
 НЪМАІ НОІ МОЛДОВЕНІІ, КОМПАТРИОЦІІ ЛОР,
 АМ РЪМАС НЕВЪГЪТОРІ ДЕ СЕАМЪ ЛА СЛАВА
 ЛОР КАРЕ АНСЪ СЕ РЪВАРЕЪ ШІ АСЪПРА НОА-
 СТЪЗ. ТОАТЕ НА ЦІІЛЕ ЧІВІЛІЗАТЕ ФАКЪ НЕ-
 МЪРІТОР НЪМЕЛЕ МАРІЛОР ЛОР КОМПАТРИОЦІ
 ПРІН БРОНЦ, ПЪНЪЪ ШІ ТІПАР. ІАР НОІ НЪ
 АВЕМ АН АІМБА НОАСТЪЗ МЪКАР СКРІЕРІЛЕ
 АНТРЕЦІ А АЧЕСТОР ДОІ МОЛДОВЕНІ КАРІІ КЪ
 КОНДЕІАА ЛОР АЪ ФЪКЪТ ПАТРИЕІ ЛОР АТЪТА
 ВІНЕ ПОАТЕ, КАТ ШІ СТЕФАН ПРІН САГІА СА.
 О АСЕМІНЕ НЕВЪГАРЕ ДЕ САМЪ ЕСТЕ ПЕНТЪРЪ
 НОІ О РЪШІНЕ ЧЕ ТРЕВЪЕ СЪ НЕ ГЪВЕІМ ДЕА
 О СПЪЛА КЪ ШН КІП ВРЕДНІК ДЕ КАНТІМІ-
 РЕЦІ ШІ ДЕ МОЛДОВЕНІ. ЧЕЛ МАІ ФЪЪМОС
 МОНЪМЕНТ ЧЕ ПЪТЕМ РЪДІКА АЧЕСТОР ВЪР-
 ВАЦІ СТЪЗАЪЧІЦІ ЕСТЕ О АНТРЕАГЪ ЕДІЦІЕ
 А КОМЪНЕРІЛОР ЛОР. БАТЪ ПЪНЪТЪА ПЕН-
 ТЪРЪ КАРЕ НЕ АМ АЪНАТ, ПЪТЪРЪНШІ ФІІНД
 ДЕ О НАЛТЪ АНКРЕДІНЦАРЕ КЪ ТОЦІ РОМЪ-
 НІІ ШІ МАІ АЛЕС МОЛДОВЕНІІ ВОР ПРЕЦІ ШІ
 ВОР АНЛЕСНІ О АСЪМІНЕ СЪЖНТЪ АНТРЕПРІН-
 ДЕРЕ ЧЕ ВА ФАЧЕ ЧІНСТЕ ЕПОХЕІ АН КАРЕ ВІЕ-
 ЦЪІМ. НОІ АМ ЗІС ДЕСТЪА, СЪ ФІМ АЖЪТАЦІ,
 ШІ ФАПТА ВА ДОВЕДІ МАІ МЪЛТ ФЪГЪДЪІН-
 ЦЕЛЕ НОАСТРЕ.

КОНДИЦІІАЛЕ СЪВСКРІЕРІ.

- 1) ТОТ АЪКСЪА ТІПОГРАФІК ВА ФІ АН
 ТРЕВЪІНЦАТ ПЕНТЪРЪ АЧЕАСТЪ ЕДІЦІЕ ЧЕ СЕ
 ТІПЪРІ АН НОЪ ТОМЪРІ АН 8-ВО, ПЕ ХЪР-
 ТІЕ АЛЕЪ, ШІ КЪ ЛІТЕРЕ КА АЧЕЛЕ А КАНТО-
 РЪАЪІ ДЕ ЯВІС ДІН БЪКЪРЕЦІ, ВЪРСАТЕ АН-
 АДІНС. ДА АЧЕАСТЪ ЕДІЦІЕ СЕ ВОР АЛЪТЪРА
 ШІ ПОРТРЕТЪРІЛЕ АМЪНАЪРОРА КАНТІМІРЕЦІЛОР.
- 2) ПРЕЦЪА ПЕ НОЪ ТОМЪРІ ВА ФІ ДЕ ШЕ-
 ПТЕ ГАЛВІНІ; ДІН КАРЕ ТРЕІ СЕ ВОР ПЛЪТІ
 АНАІНТЕ; ЕАР ПАТЪРЪ АЪПЪ ПЪБЛІКАЦІА ТО-
 МЪАЪІ АЛ ПАТЪРЪЛЕ.
- 3) ВР'О КЪТЕВА ЕКЕМПЛАРЕ СЕ ВОР ТІ-
 ПЪРІ ПЕ ЧЕА МАІ ФЪЪМОАСЪ ХЪРТІЕ, НЪМІТЪ
grand papier velin satiné. ПРЕЦЪА ШНЪІ
 АСЪМІНЕ ЕКЕМПЛАР ВА ФІ ДЕ НОЪ ГАЛВІНІ
 ДІН КАРЕ ПАТЪРЪ СЕ ВОР ПЛЪТІ АНАІНТЕ, ЕАР
 ЧІНЧІ ЛА ПРІМІРЕА ТОМЪАЪІ АЛ ПАТЪРЪЛЕА.
- 4) АНДАТЪ ЧЕ СЕ ВОР АЪШНА 2 СЪТЕ
 СЪВСКРІТОРІ ПЪБЛІКАЦІА ВА АНЧЕПЕ, ШІ СЕ
 ВА СЪВЪРШІ АНТЪР'ЪН АН ШІ ЖЪМЪТАТЕ.
- 5) СЪВСКРІЕРЕА СЕ ФАЧЕ АН ІАШІ ЛА КАН-
 ТАРА ЯЛВІНЕІ РОМЪНЕЦІ, ШІ ЛА ЛІБРЕРІА Д.
 БЕЛА ШІ КОМП. АН БЪКЪРЕЦІ, ЛА РЕДАК-
 ЦІА КЪРІЕРЪАЪІ РОМАНЕСК; ЕАР ЛА ЦЪНЪТЪРІ
 ПЕ ЛА Д.Д. САМЕЦІ ШІ ПРОФЕСОРІІ ПЪБЛІЧІ.
- 6) АЧЕАСТЪ ЕДІЦІЕ ВА КЪОРІНДЕ ТОАТЕ
 ОПЕРІЛЕ ОРІЦІНАЛЕ АЛЪІ ДІМІТРИЕ ШІ АЛЪІ АН-
 ТІОХ КАНТІМІР, АН РЪНАЪА ШЪМЪТОР:
 ТОМЪ I. II. ШІ III. ВІАЦА ДОМЪАЪІ
 ДІМІТРИЕ КАНТІМІР АЛЪКЪТЪІТЪ ДЕ
 АІДІОТАНТЪА КОГЪАНІЧЕАНЪА.
 ІСТОРИА АМПЪРЪЦІЕІ ОТОМАНЕ ТРА-
 ДЪСЪ ДІН ФРАНЦОЗЕЦІ ДЕ АІДІОТАНТЪА
 КОГЪАНІЧЕАНЪА.
 ТОМЪ IV. СІСТЕМА РЕЛІЦІІ ОТО-
 МАНЕ, ТРАДЪСЪ ДІН РЪСЕЦЕ ДЕ КАМІ-
 НАРЪА НЕГЪРЪЦІ.
 ТОМЪ V. АЪМЕА ШІ СЪФЛЕТЪА, АЪПЪ
 ЕДІЦІА ПЪБЛІКАТЪ РОМЪНЕЦЕ ДЕ АНСЪШ
 ДОМЪАА КАНТІМІР АН ІАШІ.

Історія каселор Бранковінеаскз
ші Кантакззінеаскз, традиц
дін Гречеце де Адіотантѣа Когзани-
чанѣа.

Томѣ VI. Дескриереа Молдавіеї,
традѣсз дін немцеце де Адіотантѣа Ко-
гзаничанѣа.

Део сеbite алкзтѣірі маї мичї а
домнѣаѣ Димітріе Кантемір,

Томѣ VII. шї VIII. Хроникѣа ро-
mano - Молдо - Влахїлор дѣпз
едїція тїпзрїтз ан Іашї ан 1835.

Томѣ IX. Віаца шї оперїле орици-
нале а принцѣаѣ Антіох Кан-
тімір, традиц дін рѣчеце де Ка-
мінарѣа Негрѣцї.

F a b u l a .

O k i i s i N a s u l .

Ърма чеартз дїноаре антре окї ш' ѣн
нас вechн,

Кѣї дїн дої дѣпз дрептате океларїї сз кѣвїн?
Адвокат се фзкѣ лїмба шї пе насѣа апзра,
Іар ѣркеа презїдентѣа, а єї зїчерї аскѣлата.

Атѣнчї лїмба кѣ талант,

Аѣ зїс кзтрз презїдент:

Дреаптз плеакз-не ѣрке,

Сз аѣзї довезї о мїе.

Прїн їнкрїс шї мзртѣрїе,

Кѣм дїн времеа чеа маї веке,

Неам де нас тот некѣрмат

Океларїї аѣ пѣртат.

Ш'її сз каде чеа мошїе

Трекѣтз 'н параграфїе.

О комїсіе де мазїлї,
Ржндѣїтз кїар пе нас,
Аѣ гзсїт п' антре мобїлї
Бразда ч' океларїї аѣ трас.

Трївѣнаѣа ва єрта

Сз пот пїлде арзта:

Фаца деакз ар фї рзмас

Де 'нтѣмплзрї сз н' аїкз нас,

Чїне ар фї ачел мзгар

Ка сз поарте океларї?

Дїн ачесте лзмѣрїт

Дѣпз лѣцї ам доведїт,

Кѣмкз пентрѣ нас' анѣме

Океларїї с'аѣ ѣрзїт,

Ш' океларїлор ан лѣме

Пост пе нас с'аѣ ржндѣїт!

Да ачестз лїмѣцїе,

Браво 'н салз аѣ рзсѣнат,

Іар насѣа де вѣкѣрїе

Де треї орї аѣ стрѣнѣтат!

Дар гїбачеа ноастрз лїмѣз

А єї сїстемз о скїмѣз,

Шї кїар пентрѣ алтз парте

Параграфѣрї тот дїн карте

Аша ведерате аѣ ское,

Кз аѣ доведїт пе дос,

Фѣрз нїчї ѣн пїк фавор;

Нїчї препѣс де стрѣмѣзтате,

Кѣмкз окїї аѣ дрептате

Престе океларїї лор.

Дар ѣркеа, каре 'н фаптз

А лїмѣї аѣ анцзлєс

Мїтѣрїе ан процес,

Хотѣрїе 'нкее дреаптз:

„Насѣа дрїт де пропрїетар

„Аїкз престе океларї,

„Окїї сз вор мзрїмї

„Пре єї нѣмаї а прївї!

Katalogul Manus- skriptelor trimise la Focea pentru minte, inima si literatura.

П О Е Т И Ч Е.

- „Маршал рзпосатѸлаѸи Василіе Кпрлова Ан-
тогмит ла АнчепѸтѸла органисирѸи ми-
лиціи ромѸнеѸи 1830.“
- „Молдова ла анѸла 1821;“ — „Молдова
ла а. 1829;“ ши „СѸплемент ла Цео-
графіе 1834 Окт. 25.“ де рзпосатѸла
Пах. ши Проф. Факіан.
- „Віновата“ де ***з.
- „Диалог Антре РомѸлаѸе, МінѸрѸа, Марс,
ЦеніѸла націонал ши Жое.“
- „ІдеѸ де ДѸмнезеѸ ла тоате попареле.“
(Ачест мскпт. ے пофтіт Д. АѸтор а
ніа тріміте скріс маї кѸрат; кѸчи апої
андатѸ сѸ ва тінзрі.)
- „КѸтеѸа поезіи тінзріте ан Цара-ромѸнеа-
скѸ ши трімісе ноаз ан манѸскріпт.“
- „ВерсѸрі націонале попѸларе.“
- „О КнтарѸ“ де Д. Р. П.
- „ПентрѸ орбіреа оаменилор ѸакулѸи“ дін
Пс. 48.“
- „ВерсѸрі попѸларе“ де Н. П.“
- „АѸчере амінте де ізѸітѸ патриа меа.“
- „О поемѸ че сѸ анчепе: Неам віне ши неам
сѸ трече“ шчл. (АѸкрѸ фоарте пѸкѸѸт,
дар тріміс дін Молдова фѸрѸ нічи о
нѸміре, дін каре прічінѸ ва маї ан-
тѸрѸіа.)
- „ВекіѸл остаѸ МолдовѸан ан рѸсѸодалеѸ
лѸи Стефан чел марѸ.“

„ТрадѸкціѸ дін нѸел. Овід Тріст ДіѸро
IV. ВлѸг. 6.“

„Поезіи дінтр'але Д-лѸи МарѸ ЛогофѸт ے
ВѸкѸрескѸла“ (трімісе анкоаче де мѸна
сѸтрінѸ iar нѸ де анѸш АѸторѸла.)

П р о з а і ч е.

- „О сѸѸнѸ мішкѸтоаре“ ши „Добітоачеле.“
- „О анекдотѸ.“
- „О прівіре попѸларѸ песте неасѸмінѸ по-
сесіѸ а ѸнѸрілор пѸмѸнтеѸи. ДѸпѸ І.
Чапловічі.“
- „НекѸсѸторіа міренеаскѸ.“
- „КололіѸла дін четате Константіна.“
- „Ідеї репозіи пентрѸ Цара-ромѸнеаскѸ.“ (Д.
АѸкторѸла ے пофтіт а не да Ѹое сѸѸ
а скімеѸ сінѸѸр анчепѸтѸла ачестѸи ар-
тікол ши апої сѸ ва тінзрі.)
- „Нескарї кѸвінте ром. некѸноскѸте анѸѸ
ла тоці.“
- „Кроніка СѸф. Кісерічіи дін Шкеї ан Брашов“
(пѸнѸ сѸ Ѹор андрѸпта кѸтеѸа датѸрі
історіѸе, нѸ се поате тінзрі.)
- „Біографіа МіністрѸлѸи Пітт“ ши „а Ма-
дамеї Стаел.“
- „Доаз проблемѸ аѸѸекраіѸе: (АчестѸ сѸ Ѹор
амѸѸлаї антр'о поезіѸе.“)
- „АсѸпра скрісориї дін СіѸіѸ а Д. Н. М.“
(„ПатрѸ манѸскріпте де АѸкторї деосебіѸи
ши леѸѸ реѸокат Д-лор анѸш.“)
- АѸфарѸ де ачестѸ маї сѸнѸт Ѹнеле карѸ
фіїнд кѸ тотѸла неѸѸѸеріте ан окіи чѸн-
зѸреї, нічи кѸ нѸмеле нѸ сѸ пот ачі по-
мені, ши сѸ тріміт аѸкторілор сѸї ан-
дѸрѸпт.